

Joan Crexells

Visat núm. 6
(octubre 2008)

per Montserrat Franquesa

Joan Crexells i Vallhonrat (1896-1926), escriptor i intel·lectual dedicat professionalment al periodisme, escrigué els seus millors articles al diari *La Publicitat* i fou corresponsal a l'estranger, sobretot a Alemanya. A través dels seus escrits i conferències incorporà els nous corrents de pensament europeus a la cultura catalana.

Crexells es trobava a Berlín estudiant filosofia del dret amb el professor Rudolf Stammler, quan el 1923 inicià la traducció dels *Diàlegs* de Plató per a la «Col·lecció Catalana dels Clàssics Grecs i Llatins» de la Fundació Bernat Metge. Profund coneixedor de la filosofia i amb unes capacitats intel·lectuals fora del corrent, era el traductor ideal del filòsof grec, per la senzilla raó que «per traduir Plató cal no tan sols conèixer bé la llengua grega, sinó també haver-se especialitzat en estudis filosòfics», com afirmà Lluís Nicolau d'Olwer l'any 1924 a *La Publicitat*.

Joan Crexells proposà versionar tot Plató per a la Fundació i establí un pla de traducció de l'obra completa, que va repartir en setze volums. Sota el títol «Distribució dels diàlegs de Plató seguint el pla i estructura dels volums fets per J. Crexells» quedaren anotats els títols dels diàlegs que havia de contenir cada volum, les pàgines segons l'edició d'Oxford i els noms dels traductors. Els tres primers volums veieren la llum tal com els planejà entre 1924 i 1928, i la seva tasca com a traductor fou elogiada per tots els crítics de l'època. L'arribada del filòsof grec a la llengua catalana fou un esdeveniment que la premsa de l'any 1924 considerà com el fet literari de major transcendència. Segons el pla de Crexells, el llibre IV havia de contenir *Menexen* i *Gòrgias*; el V *Menó* i *Cràtil*; el VI *El convit* i *Fedó*; i els volums VIII i IX *La República*. Tanmateix, la mort prematura només li va permetre arribar fins al tercer volum dels *Diàlegs*, i el pla que havia proposat no ens va acomplir mai. Encara avui dia l'obra de Plató resta incompleta en català. Joan Crexells morí jove i en honor seu es va instituir el premi Joan Crexells de narrativa.

[Per saber-ne més](#)